

**КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»**

СХВАЛЕНО

Протокол Вченої ради КВНЗ
«Харківська академія неперервної
освіти»

№ 6 від 29.12.2025

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ КВНЗ «Харківська
академія неперервної освіти»

№ 109 від 29.12.2025

ПРОГРАМА

пролонгованої навчально-методичної форми
підвищення кваліфікації

БІБЛІОТЕЧНИЙ ПРАКТИКУМ

**«ШКІЛЬНА БІБЛІОТЕКА ЯК ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОСТІР
В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ»**

Актуальність. Закон України «Про бібліотеку та бібліотечну справу» гарантує кожному громадянину право на вільний доступ до інформації, знань, залучення до цінностей національної та світової культури, науки та освіти, що зберігаються в бібліотеках.

Згідно з Концепцією Нової української школи сучасна бібліотека становиться ресурсним осередком і експериментальним майданчиком для учнів і вчителів, забезпечує вільний доступ до Інтернет-ресурсів, якісних підручників, енциклопедій, електронних бібліотек.

Отже, шкільні бібліотеки сьогодні сприяють реалізації основних пріоритетів Нової української школи, зокрема, створенню умов для розвитку та самореалізації кожної особистості, формування покоління, яке здатне вчитися упродовж усього життя, вихованню української ідентичності.

Бібліотека закладу загальної середньої освіти позиціонується сьогодні як майданчик ідей для учнів, вчителів і батьків, провайдер інформації, промоутер читання та провідний учасник змін у суспільстві.

Ефективність діяльності шкільної бібліотеки значним чином залежить від особистості бібліотечного працівника, через те, що спектр його діяльності досить широкий.

Щоб надати реальну допомогу педагогічним і учнівським колективам закладів освіти у здійсненні освітнього процесу, шкільним бібліотекарям необхідно постійно удосконалювати свою професійну компетентність, оволодіваючи новітніми досягненнями педагогічної та психологічної наук, бути в курсі новинок в галузі літератури та мистецтва, засвоювати найбільш результативні прийоми й методи діяльності, творчо використовувати ефективний досвід бібліотечної роботи, вдосконалювати свою діяльність, розробляти нову методику організації соціокультурних бібліотечних заходів та індивідуальної роботи з учнями. Методичне об'єднання шкільних бібліотекарів покликане забезпечувати ознайомлення з новою інформацією, передовим досвідом, сприяти впровадженню їх у роботу бібліотеки.

Також завдання методичних об'єднань шкільних бібліотекарів територіальних громад полягає в координації діяльності бібліотек, в організації заходів з підвищення кваліфікації, забезпечення якісного інформаційного, культурного та виховного середовища закладів освіти.

Керівнику методичного об'єднання шкільних бібліотекарів необхідно узгоджувати дії щодо реалізації спільних проєктів на рівні територіальних громад (району), надання **методичної підтримки**, створення платформ для спілкування, обміну найкращими практиками та інноваціями між бібліотечними працівниками.

Потреба у професійному становленні та розвитку керівників методичних об'єднань шкільних бібліотекарів зумовила розробку програми Бібліотечного практикуму.

Мета бібліотечного практикуму: підвищення інформаційно-цифрової, організаційної компетентностей, компетентності педагогічного партнерства керівників методичних об'єднань шкільних бібліотекарів шляхом розвитку їх мікрокваліфікації.

Завдання:

- актуалізувати питання осучаснення роботи методичного об'єднання шкільних бібліотекарів у сучасних умовах;
- ознайомити з технологіями штучного інтелекту та їх застосуванням в роботі керівника методоб'єднання шкільних бібліотекарів;
- презентувати кращі практики керівників методоб'єднань шкільних бібліотекарів Харківської області;
- поширювати досвід створення та використання платформ для професійного спілкування, обміну інноваціями між бібліотечними працівниками громади (району).

Очікувані результати: у результаті навчання та успішного засвоєння програми учасники удосконалять такі професійні компетентності:

- інформаційно-цифрову компетентність (здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, уміння працювати з операційними системами, створювати електронні (цифрові) освітні ресурси);
- організаційну компетентність (здатність планувати та проводити засідання методоб'єднання шкільних бібліотекарів громади (району));

- компетентності педагогічного партнерства (здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії між шкільними бібліотекарями, вчителями, здобувачами освіти та батьками).

План роботи бібліотечного практикуму містить методичну складову (9 год. – 0,3 кредиту ЄКТС) та тематичний спецкурс-тренінг (6 год. – 0,2 кредиту ЄКТС). Загальна кількість годин підвищення кваліфікації учасників майстерні протягом навчального року становить 15 годин (0,5 кредиту ЄКТС).

Термін роботи бібліотечного практикуму: 2026 рік.

Форми роботи: установний вебсемінар, вебсемінар-практикум, тематичний спецкурс-тренінг, професійний діалог.

Керівники:

Людмила ВОРФЛІК, завідувач відділом планування та розподілу навчальної літератури;

Зоя ЖЕРЕБКІНА, завідувач бібліотеки

Цільова аудиторія: керівники профспільнот шкільних бібліотекарів (за списком).

**План роботи бібліотечного практикуму
«Шкільна бібліотека як інформаційний простір
в умовах дистанційної освіти»**

№ з/п	Тематика	Форма реалізації	Кількість годин	Термін проведення	Відповідальні
1.	Діяльність методичного об'єднання в умовах дистанційного навчання: виклики та особливості комунікації	Установний вебсемінар	3	Лютий	Ворфлік Л.В. Жеребка З.Г. Латишева Т.В. Павлова Г.М.
2.	Цифрові інструменти для створення освітнього та бібліотечного контенту	Вебсемінар-практикум	3	Березень	Ворфлік Л.В. Жеребка З.Г. Латишева Т.В. Павлова Г.М.
3.	Майстерня AI: технології штучного інтелекту в роботі шкільного бібліотекаря	Тематичний спецкурс-тренінг	6	Квітень	Ворфлік Л.В. Жеребка З.Г. Астахова М.С.
4.	Методичне об'єднання як засіб професійного зростання бібліотечного працівника	Професійний діалог	3	Травень	Ворфлік Л.В. Жеребка З.Г. Латишева Т.В. Павлова Г.М.
Усього годин			15		

Алла ОСТАПЕНКО

Людмила ЛУЗАН

Людмила ВОРФЛІК

Зоя ЖЕРЕБКІНА

Марія АСТАХОВА

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» від 27.01.1995 № 32/95-ВР. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/32/95-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Нова українська школа: Концептуальні засади реформування середньої школи [Електронний ресурс]. – Київ : МОНУ, 2016. – 36 с. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
3. Бібліотека Нової української школи : збірник за матеріалами бібліотечного форуму / упор.: В. П. Фарварщук. – Хмельницький : ХОІППО. – 2022 – 65 с.
4. Ворфлік Л. Фаховий зріст шкільного бібліотекаря в умовах сучасних викликів / Ворфлік Л., Жеребкіна З. // Джерело педагогічних інновацій. Професійний розвиток педагога: нові вимоги та нові рішення [Електронне видання] : науково-методичний журнал / відповідальні: Смирнова М. Є., Китиченко Т. С., Астахова М. С., Писаренко Т. І., Семисошенко С. В. – Випуск № 1 (45). – Харків : Харківська академія неперервної освіти, 2024. – С. 158-161 с. – Режим доступу: <http://edu-post-diploma.kharkov.ua/?news=%d0%b4%d0%b6%d0%b5%d1%80%d0%b5%d0%bb%d0%be-%d0%bf%d0%b5%d0%b4%d0%b0%d0%b3%d0%be%d0%b3%d1%96%d1%87%d0%bd%d0%b8%d1%85-%d1%96%d0%bd%d0%bd%d0%be%d0%b2%d0%b0%d1%86%d1%96%d0%b9-%d0%bd%d0%b0%d1%83%d0%ba-6>
5. Джерело педагогічних інновацій. Бібліотека закладу загальної середньої освіти – стратегічний партнер Нової української школи : науково-методичний журнал / укладачі: Л. Ворфлік, З. Жеребкіна ; гол. ред. Л. Д. Покроєва. – Випуск № 3(35). – Харків : Харківська академія неперервної освіти, 2021. – 204 с. – Режим доступу: <https://edu-post-diploma.kharkov.ua/wp-content/uploads/2021/11/%d0%94%d0%b6%d0%b5%d1%80%d0%b5%d0%bb%d0%be %d0%a8%d0%ba%d1%96%d0%bb%d1%8c%d0%bd%d0%b0 %d0%b1%d0%b8%d0%b1%d0%bb%d0%b8%d0%be%d1%82%d0%b5%d0%ba%d0%b0 %d0%bc%d0%b0%d0%ba%d0%b5%d1%82 %e2%84%96 3 2021.pdf>
6. Створення сучасного інформаційно-освітнього простору шкільної бібліотеки : метод. рекомендації / [авт.: І. І. Хемчян, А. І. Рубан, О. Л. Гончаренко] ; НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського. – Київ : [Б. в.], 2021. – 56 с. – (Серія „На допомогу професійній самоосвіті працівників освітянських бібліотек” ; вип. 24). – Режим доступу: http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2021/12/Modern_library_space.pdf.
7. Соціальні мережі та бібліотеки // Бібліотечна енциклопедія Харківщини. Регіональний корпоративний проєкт. – Режим доступу: <https://libenc.korolenko.kharkov.com/informatsiini-tekhnohii/sotsialni-merezhi-ta-biblioteku>.
8. Сучасна шкільна бібліотека: організація роботи : практичний посібник. – Режим доступу: <https://dnpb.gov.ua/ua/virtualni-chyitalni-zaly/virtualnyy-chyitalnyy-zal-kabinetu-bibliotekoznavstva/>